

**Татар гомуми белем бирү оешмаларында укучы балалар өчен
татар теленнән республика олимпиадасының
муниципаль туры сораулары
2017-2018 уку елы. 4 нче сыйныф**

Үткәрү вакыты - 90 минут
максималь балл – 58

I. Тестлардан берәр дөрес җавапны билгеләгез.

1. Тартык авазларны белдерә торган хәрефләр саны дөрес күрсәтелгән рәтне билгеләгез. (2 балл)
 - а) 13;
 - ә) 24;
 - б) 28;
 - в) 39.
2. Калын сузык авазлардан гына торган мәкальне билгеләгез. (2 балл)
 - а) Сөйдергән дә – тел, биздергән дә – тел.
 - ә) Күп сүзнең кыскасы яхшы.
 - б) Кеше дуслыкта сынала.
 - в) Саескан сайраса да сандугач булмас.
3. Хәреф белән аваз саны туры килгән сүzlәрдән генә торган рәтне билгеләгез. (2 балл)
 - а) егет, вәгдә, фигыль;
 - ә) нефть, сәгать, тәкъдим;
 - б) ашъяулык, ятмә, меңъяфрак;
 - в) мөгаен, спектакль, пульс.
4. Мәсәлләрдә, әкиятләрдә җәнлекләр һәм кошлар ничек язылганлыгы дөрес күрсәтелгән рәтне билгеләгез. (2 балл)
 - а) баш хәрефтән;
 - ә) юл хәрефеннән;
 - б) куштырнаклар эченә алынып;
 - в) баш хәрефтән һәм куштырнаклар эченә алынып.
5. Татар телендә **В** хәрефенең язылышы дөрес күрсәтелгән рәтне билгеләгез. (2 балл)
 - а) сүз башында гына языла;
 - ә) ижек башында гына языла;
 - б) сүз һәм ижек башында языла;
 - в) сүз һәм ижек ахырында языла.
6. Башка телләрдән кERGән сүzlәрнең атамасы дөрес күрсәтелгән рәтне билгеләгез. (2 балл)
 - а) яңа сүzlәр;
 - ә) алынма сүzlәр;
 - б) искERGән сүzlәр;
 - в) синонимнар.

7. Ясалма сүзлөрдөн генә торган рәтне билгеләгез. (2 балл)
- а) кульяулык, көрөк, ата-ана;
 - ә) агачлык, бозгыч, итәк;
 - б) бәрәңге, карбыз, тавык;
 - в) аккош, урман, аш-су.
8. Калын хәрәфләр белән бирелгән исемнең килеше дәрәс күрсәтелгән рәтне билгеләгез. (2 балл)
- Татлы тел еланны да өнөнән чыгарыр.* (Мәкаль)
- а) баш килеш;
 - ә) иялек килеше;
 - б) төшем килеше;
 - в) чыгыш килеше.
9. Жөмләдәге фигыльнең заманы һәм зат-сан кушымчалары дәрәс күрсәтелгән рәтне билгеләгез. (2 балл)
- Татлы тел тимер капканы да ачар.* (Мәкаль)
- а) хәзерге заман, III зат берлек санда;
 - ә) үткән заман, III зат күплек санда;
 - б) киләчәк заман, II зат берлек санда;
 - в) киләчәк заман, III зат берлек санда.
10. Жөмләдәге калын хәрәфләр белән бирелгән фигыльнең үзенчәлекләре дәрәс күрсәтелгән рәтне билгеләгез. (2 балл)
- Исем кешене бизәми, кеше исемне бизи.* (Мәкаль)
- а) хәзерге заман хикәя фигыль, барлыкта, III зат берлек санда;
 - ә) хәзерге заман хикәя фигыль, юклыкта, III зат берлек санда;
 - б) киләчәк заман хикәя фигыль, юклыкта, III зат берлек санда;
 - в) хәзерге заман хикәя фигыль, юклыкта, II зат берлек санда.

II. Башыгызны эшләтегез.

Сузык авазга башланган һәм сузык авазга тәмамланган сүзлөрдән генә торган “Ял көне” дип аталган текст төзеп языгыз. Барлыгы 10 жөмлә һәм алар жәенке булсын. (10 балл)

III. Теоретик бирем.

Тамыр һәм ясалма сүзләр турында белгәннәрегезне языгыз. (10балл)

IV. Гамәли-ижади бирем.

1. *Балыкчылар* сүзенә аваз-хәрәф анализы ясагыз. (5 балл)
2. Аны сүз төзелеше ягыннан тикшерегез. (3 балл)
3. Балыкчы турында 12-15 жөмләдән торган бәйләнешле текст языгыз. (10 балл)